ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ 13

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ 23

ΜΕΡΟΣ Α΄
Η ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ:
ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Κεφάλαιο 1: Θεωρητικές προσεγγίσεις 29
1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις 29
2. Η ορολογία 33
3. Η βιωματική μάθηση και η βιωματική διδασκαλία 40
4. Οι στόχοι της βιωματικής μάθησης και τα μέσα της βιωματικής διδασκαλίας 46

Κεφάλαιο 2: Η βιωματική μάθηση και διδασκαλία σήμερα 59
1. Η βιωματική μάθηση στην Ελλάδα την τελευταία εικοσαετία 59
2. Μια σύγχρονη εφαρμογή της βιωματικής διδασκαλίας στο χώρο των ανθρωπιστικών σπουδών 61
   2.1 Η μάθηση μέσα από την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών (ΜΠΚΥ) 62
   2.2 Παραδοσιακή εκπαίδευση και μάθηση μέσω παροχής κοινωνικών υπηρεσιών 65

2.3 Η ειδικότητα και η μάθηση μέσω παροχής κοινωνικών υπηρεσιών: κοινά σημεία και διαφορές 68
2.4 Η αποτελεσματικότητα της μάθησης μέσω παροχής κοινωνικών υπηρεσιών 70
3. Προτάσεις για τη στήριξη της εφαρμογής της μάθησης μέσω της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών 72

Κεφάλαιο 3: Η εκπαίδευση των κοινωνικών λειτουργών: Παράδειγμα βιωματικής διδασκαλίας σε ένα σύγχρονο ανθρωπιστικό επάγγελμα 75

ΜΕΡΟΣ Β΄
Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Κεφάλαιο 4: Η κοινωνική εργασία ως εφαρμοσμένη κοινωνική επιστήμη 91
1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις 91
2. Η θεωρητική βάση της κοινωνικής εργασίας 97
2.1 Η ανάγκη για θεωρία στην κοινωνική εργασία 98
2.2 Θεωρητικές προσεγγίσεις στην κοινωνική εργασία 101

Κεφάλαιο 5: Το επάγγελμα του κοινωνικού λειτουργού 111
1. Οι στόχοι του επαγγέλματος 111
2. Τα επαγγέλματα ως διαρθρωτικοί παράγοντες της κοινωνίας 118
3. Το επάγγελμα ως παράγοντας ατομικής συγκρότησης 126
4. Η κοινωνική εργασία ως ένα νέο επάγγελμα 129

Κεφάλαιο 6: Τα πρώτα βήματα της κοινωνικής εργασίας στην Ελλάδα και οι σχολές για την προετοιμασία των κοινωνικών λειτουργών 133
1. Το πλαίσιο του επαγγέλματος 133
2. Το ιστορικό ίδρυσης και ανάπτυξης των σχολών των κοινωνικών λειτουργών στην Ελλάδα 141

ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ
ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ

Κεφάλαιο 7: Παραδείγματα βιωματικής διδακτικής 155
1. Εισαγωγικές σκέψεις 155
2. Η διδασκαλία μέσα στους χώρους της σχολής 161
2.1 Το περιβάλλον και το κλίμα της σχολής 161
2.2 Η διαβίωση στο οικοτροφείο 164
3. Η σπουδαστική κοινότητα 169
4. Η διδασκαλία μέσα στην τάξη 170
4.1 Η εναλλαγή στο ρόλο του διδάσκοντα 172
4.2 Ο εκπαιδευόμενος ως διδάσκων 173
4.3 Εξατομίκευση και αξιοποίηση της διαφορετικότητας των εκπαιδευομένων 175
5. Το γραπτό διδακτικό υλικό 175
6. Χρήση ενημερωτικών εντύπων και άλλων βοηθημάτων ... 177
7. Προσκαλούμενοι ομιλητές 178
8. Οι τέχνες 179
9. Role playing και ψυχόδραμα 180
10. Η χρήση της νέας τεχνολογίας 181

Κεφάλαιο 8: Βιωματική διδασκαλία έξω από τη Σχολή: Πρακτική στο πλαίσιο οργανισμών κοινωνικής προστασίας .. 188
1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις 188
2. Επισκέψεις σε ιδρύματα και οργανώσεις 189
3. Τοποθέτηση σε οργανώσεις για παρατήρηση 192
4. Η πρακτική άσκηση σε εργασιακούς χώρους 193
4.1 Η αναγκαιότητα της πρακτικής άσκησης σε εργασιακούς χώρους 193
4.2 Σχολή και οργανώσεις - κέντρα πρακτικής άσκησης 197
4.3 Η εκπαίδευση μέσα στην οργάνωση 206
4.4 Η εποπτεία 208
4.5 Ο εκπαιδευόμενος και η μάθηση μέσα στην οργάνωση 217

4.6 Η επιλογή των διδακτικών επαγγελματικών εμπειριών 223
4.7 Ο εκπαιδευόμενος: Κατεύθυνση, καθοδήγηση, «προστασία» του 231
4.8 Ο εκπαιδευόμενος και η επίδρασή του στην οργάνωση 235

Κεφάλαιο 9: Το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον ως διδακτικός χώρος 237
1. Εργασία και διαβίωση του σπουδαστή σε μικρές κοινότητες ως εκπαιδευτική εμπειρία 237
2. Το «έτος δοκίμου» 241
3. Φροντιστήρια πρωτοετών 254
4. Φροντιστήρια δευτεροετών 256
5. Εφαρμογές ερευνητικών μεθόδων 259
6. Εκπαιδευτικές εκδρομές 260
7. Συμμετοχή σε εράνους ή έρευνες κοινωνικών οργανώσεων 263
8. Παρακολούθηση επιλεγμένων θεατρικών παραστάσεων, κινηματογραφικών έργων, εκθέσεων 263
9. Παρακολούθηση-συμμετοχή σε συνέδρια και σεμινάρια 265
10. Διεπιστημονική-διεπαγγελματική συνεργασία 266
11. Συμμετοχή σε συνδικαλιστικές και κομματικές δραστηριότητες 269

Κεφάλαιο 10: Δυσκολίες στην εφαρμογή της βιωματικής διδασκαλίας 272
1. Γενικά σχόλια 272
2. Προβληματισμοί που αφορούν τη διοίκηση της σχολής ... 274
3. Οι προβληματισμοί των εκπαιδευτών 276
4. Προβληματισμοί των εκπαιδευομένων 281
5. Η αξιολόγηση της απόδοσης του εκπαιδευομένου στη βιωματική διδασκαλία 284
6. Η αξιολόγηση της σχολής από αποφοίτους 288

ΜΕΡΟΣ Δ΄
Η ΕΡΕΥΝΑ

Κεφάλαιο 11: Η έρευνα 293
1. Γενικά 293
1.1 Στόχοι και υποθέσεις της έρευνας 294
1.2 Το πλαίσιο της έρευνας 295
1.3 Τρόπος εργασίας-μεθοδολογία 296
1.4 Το ερωτηματολόγιο 297
1.5 Προκαταρκτικές ενέργειες 299
1.6 Ανταπόκριση 299
1.7 Το προφίλ των 145 πτυχιούχων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο 301
1.7.1 Το φύλο 301
1.7.2 Η ηλικία των αποφοίτων 302
1.7.3 Ο τόπος προέλευσης 304
1.7.4 Η οικογένεια προέλευσης των αποφοίτων 305

Κεφάλαιο 12: Η εκπαίδευση 314
1. Εκπαίδευση πριν από την εισαγωγή στη σχολή 314
2. Προηγούμενη εργασιακή εμπειρία 314
3. Η επιλογή της σχολής 316
4. Διάρκεια φοίτησης 318
5. Παράλληλη με τις σπουδές βιοποριστική εργασία 319
6. Αλλαγές στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα της σχολής 320
7. Τα θεωρητικά μαθήματα 320
8. Η πρακτική άσκηση 325
8.1 Το πλαίσιο της πρακτικής άσκησης 326
8.2 Αξιολόγηση της εμπειρίας της πρακτικής άσκησης .. 329
9. Άλλες εκπαιδευτικές ομαδικές δραστηριότητες 332
10. Η επαγγελματική αυτογνωσία 344
11. Η περίοδος μετά την εκπαίδευση 346
11.1 Η επίδραση της εκπαίδευσης στην προσωπική ζωή ... 346
11.2 Το επάγγελμα και η επίδρασή του στην προσωπική ζωή 348

Κεφάλαιο 13: Το επάγγελμα 351
1. Η επιλογή του επαγγέλματος και οι παράγοντες του προσδιορισμού της 351
2. Προθέσεις για την επιλογή επαγγέλματος κατά τη φάση επιλογής επαγγέλματος 353
3. Το εργασιακό πλαίσιο απασχόλησης των αποφοίτων 355
4. Το θέμα της κινητικότητας κατά την επαγγελματική φάση 358
5. Προσδοκίες του εκπαιδευομένου και πραγματικότητα του επαγγελματία 361
6. Απογοητεύσεις και ικανοποιήσεις από το επάγγελμα ... 364
7. Ικανοποιήσεις από το επάγγελμα και η πηγή τους 366
8. Τα στηρίγματα για τον επαγγελματία κατά την άσκηση του επαγγέλματος 369
9. Η μετά το πτυχίο συνέχιση της εκπαίδευσης στη διάρκεια της επαγγελματικής ζωής 371
10. Απαντήσεις στην ελεύθερη ερώτηση και προτάσεις των αποφοίτων 374

Κεφάλαιο 14: Σύνοψη των ευρημάτων και προτάσεις 378
1. Το προφίλ των αποφοίτων 378
2. Η εκπαίδευση 380
3. Η επαγγελματική αυτογνωσία 384
4. Η παράλληλη με τις σπουδές βιοποριστική εργασία 384
5. Η μετά την εκπαίδευση περίοδος 385
6. Το επάγγελμα 385
7. Σπουδές μετά την αποφοίτηση από τη σχολή 386
8. Προτάσεις των αποφοίτων 386

ΕΠΙΛΟΓΟΣ 388

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 395

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
Ερωτηματολόγιο 407